

ORDONANȚĂ DE URGENȚĂ
privind organizarea și funcționarea inspecției economico-financiare la operatorii economici

Având în vedere condițiile actuale ale economiei, în care întărirea disciplinei economico-financiare și eliminarea tuturor disfuncționalităților și blocajelor reprezintă interes național major,

luând în considerare constrângerile bugetare impuse de efectele crizei economice și necesitatea implementării unor măsuri unitare la nivelul unor operatori economici,

având în vedere atribuțiile Ministerului Finanțelor Publice rezultate din prevederile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 79 din 18 iunie 2008 privind măsuri economico-financiare la nivelul unor operatori economici, cu modificările și completările ulterioare,

ținând cont de condiționalitățile cuprinse în Aranjamentul stand-by încheiat cu Fondul Monetar Internațional,

în considerarea faptului că instanța de contencios constituțional a reținut, în considerentele Deciziei nr. 392/2003, că statului îi revine obligația de a asigura, potrivit prevederilor art. 135 alin. (2) lit. b) din Constituție, protejarea intereselor naționale în activitatea economică, financiară și valutară, aceste elemente constituind situații de urgență și extraordinare a căror reglementare nu poate fi amânată,

în temeiul art. 115 alin. (4) din Constituția României, republicată,

Guvernul României adoptă prezenta Ordonanță de urgență.

Capitolul I - Dispoziții generale

Art. 1 - Prevederile prezentei Ordonanțe de urgență reglementează inspecția economico-financiară care se efectuează la operatorii economici, astfel cum sunt definiți prin prezenta Ordonanță de urgență.

Art. 2 - (1) Ministerul Finanțelor Publice efectuează inspecția economico-financiară la operatorii economici, cu privire la:

- a) evaluarea măsurilor de creștere a veniturilor, de reducere a cheltuielilor și diminuare a arieratelor;
- b) respectarea reglementărilor financiar-contabile;
- c) respectarea măsurilor economico-financiare instituite prin acte normative;
- d) fundamentarea și justificarea sumelor acordate de la bugetul general consolidat pentru subvenționarea unor produse sau susținerea unor activități;

e) obligații datorate bugetului general consolidat, cu excepția celor fiscale, conform competențelor legale.

(2) Obiectivele inspecției economico-financiare sunt:

a) analiza respectării deciziilor de natură economico-financiară luate de către organele de conducere ale operatorilor economici, în condițiile legii;

b) creșterea responsabilității operatorilor economici în exercitarea activității economico-financiare;

c) întărirea disciplinei bugetare și economico-financiare la operatorii economici.

Art. 3 - În sensul prezentei legi, termenii de mai jos au următoarea semnificație:

1. act administrativ financiar – dispoziția obligatorie, cu caracter individual, emisă de Ministerul Finanțelor Publice, în activitatea de inspecție economico-financiară efectuată de structura de inspecție din cadrul ministerului;

2. inspecție economico-financiară – activitatea de control prin care se verifică modul de implementare a măsurilor de creștere a veniturilor, reducere a cheltuielilor și diminuare a arieratelor, respectarea reglementărilor financiar-contabile, a măsurilor economico-financiare instituite prin acte normative precum și fundamentarea și justificarea sumelor acordate de la bugetul general consolidat pentru subvenționarea unor produse sau susținerea unor activități, stabilind erori și deficiențe în activitatea economico-financiară pentru a le remedia și evita în viitor;

3. control financiar de gestiune – formă a controlului financiar care se exercită în cadrul operatorilor economici privind gestionarea patrimoniului propriu și a bunurilor din patrimoniul public și privat al statului sau unităților administrativ-teritoriale aflate în administrare, în concesiune sau în chirie.

4. operator economic – denumire generică ce include:

a) regii autonome, înființate de stat sau de o unitate administrativ-teritorială;

b) companiile și societățile naționale, precum și societățile comerciale la care statul sau o unitate administrativ-teritorială este acționar unic;

c) societățile comerciale, la care statul sau o unitate administrativ-teritorială deține o participație majoritară;

d) societățile comerciale și regiile autonome la care persoanele juridice de la lit. a), b) și c) dețin direct sau indirect o participație majoritară;

e) institutele naționale de cercetare-dezvoltare, altele decât cele care funcționează ca instituții publice;

f) alți operatori economici, indiferent de forma de proprietate, pentru fundamentarea și justificarea sumelor acordate de la bugetul general consolidat.

Termenul operator economic nu include societăți financiar-bancare și de asigurări, precum și societatea comercială "Fondul Proprietatea" - S.A.

Art. 4 - Operatorii economici sunt obligați să asigure organizarea și exercitarea controlului financiar de gestiune privind patrimoniul propriu și bunurile din patrimoniul public și privat al statului sau unităților administrativ-teritoriale aflate în administrare, în concesiune sau în chirie.

Capitolul II – Inspecția economico-financiară

Art. 5 - (1) Organele de inspecție economico-financiară au următoarele atribuții:

a) verifică operațiunile efectuate de operatorii economici în scopul creșterii veniturilor, reducerii cheltuielilor și diminuării arrieratelor, în fundamentarea și execuția bugetului de venituri și cheltuieli;

b) verifică exactitatea și realitatea înregistrărilor în evidențele financiar-contabile prevăzute de lege și de actele de constituire a operatorilor economici;

c) controlează respectarea indicatorilor economico-financiarți aprobați prin bugetele de venituri și cheltuieli, de către operatorii economici, precum și respectarea modului de raportare a acestora;

d) verifică realitatea informațiilor cuprinse atât în documentația aferentă fundamentării sumelor acordate de la bugetul general consolidat pentru susținerea anumitor activități cât și în documentele justificative prevăzute de lege pentru acordarea acestora;

e) urmărește modul în care operatorii economici, beneficiari ai finanțărilor rambursabile garantate de stat sau subîmprumutate, constituie și asigură sursele de rambursare și de plată a dobânzilor, comisioanelor și/sau a celorlalte costuri, aferente finanțărilor rambursabile respective;

f) îndeplinește și alte atribuții stabilite, potrivit legii, în sarcina Ministerului Finanțelor Publice.

(2) Nu intră în atribuțiile inspecției economico-financiare efectuarea de constatări tehnico-științifice sau orice alte verificări solicitate de organele de urmărire penală în vederea lămuririi unor fapte ori împrejurări ale cauzelor aflate în lucru la aceste instituții.

Art. 6 - (1) Inspecția economico-financiară se exercită la sediul operatorilor economici sau al organului de inspecție financiară, separat sau combinat, sub următoarele forme:

a) controlul ex-ante, care constă în verificarea fundamentării bugetelor de venituri și cheltuieli ale operatorilor economici, a fundamentării sumelor acordate de la bugetul general consolidat pentru susținerea unor activități precum și verificările cu privire la constituirea și asigurarea surselor de plată a finanțărilor rambursabile garantate sau subîmprumutate de stat;

b) controlul operativ, care constă în verificarea unor activități sau operațiuni economico-financiare desfășurate în cursul exercițiului financiar curent; acesta se poate extinde asupra altor operațiuni relevante aflate în derulare;

c) controlul ex-post, care constă în verificarea activității operatorilor economici conform prevederilor prezentei Ordonanțe de urgență, aferente exercițiilor financiare încheiate.

(2) Inspecția economico-financiară poate aplica următoarele metode de control:

a) inspecție generală, care constă în activitatea de verificare a tuturor operațiunilor din cadrul obiectivelor stabilite conform legii și pentru întreaga perioadă supusă controlului;

b) inspecție parțială, care reprezintă activitatea de verificare a uneia sau mai multor operațiuni din cadrul obiectivelor stabilite pentru perioada controlată.

(3) Inspecția economico-financiară poate aplica următoarele proceduri de control:

a) studiul general prealabil, care constă în analiza elementelor esențiale și specifice ale activității ce urmează a se controla, pe baza cărora se identifică obiectivele inspecției;

b) analiza financiară, care constă în studiul modului de realizare a obiectivelor, factorii și influențele acestora asupra activității și rezultatelor financiare;

c) controlul documentar contabil, care constă în analiza unor operațiuni, procese sau fenomene economice, pe baza documentelor justificative, în scopul stabilirii legalității și realității operațiunilor și activităților economico-financiare;

d) controlul prin sondaj, care constă în activitatea de verificare selectivă a documentelor, operațiunilor semnificative și activităților efectuate, în perioada supusă inspecției;

e) controlul electronic, care constă în activitatea de verificare a contabilității și a surselor acesteia, prelucrate în mediu electronic, utilizând metode de analiză, evaluare și testare asistate de instrumente informatice specializate.

(4) Organul de inspecție economico-financiară efectuează la sediul acestuia control documentar, care constă în: studiul general prealabil, analiza financiară, controlul electronic, analiza fundamentării bugetelor de venituri și cheltuieli, analiza realizării indicatorilor economico-financiar și influențele acestora asupra rezultatelor financiare ale operatorilor economici.

Art. 7 - (1) Ministerul Finanțelor Publice, prin organele de inspecție economico-financiară încheie, ca urmare a controalelor efectuate, raport de inspecție economico-financiară în care se consemnează constatările privind rezultatul inspecției și pe baza căruia se emite dispoziția obligatorie, după caz.

(2) Procedura de exercitare a activității de inspecție economico-financiară se aprobă prin ordin al ministrului finanțelor publice.

Art. 8 - (1) În îndeplinirea atribuțiilor ce le revin, organele de inspecție economico-financiară sunt în drept:

a) să aibă acces neîngrădit la registre, evidențe, documente, alte înscrisuri și să solicite copii certificate după acestea, necesare controlului;

b) să efectueze controale în spații și orice alte incinte în care se desfășoară activitatea, în prezența reprezentantului legal al operatorului economic sau a unei persoane desemnate de acesta;

c) să beneficieze din partea operatorilor economici controlați de spații de lucru adecvate și acces logistic corespunzător, necesare bunei desfășurări a controlului;

d) să solicite informații și explicații, verbale și/sau în scris, în legătură cu obiectul inspecției;

e) să solicite prezența reprezentantului legal al operatorului economic controlat sau altei persoane împuternicite la sediul organului de inspecție; odată cu solicitarea, după caz, se vor indica și documentele pe care este obligat să le prezinte;

f) să stabilească obligațiile prevăzute de lege în sarcina operatorilor economici supuși inspecției economico-financiare, în cadrul termenului de prescripție;

g) să solicite efectuarea de expertize sau alte tipuri de controale specializate necesare finalizării acțiunii de inspecție economico-financiară;

h) să solicite altor autorități publice furnizarea de informații și documente care au legătură cu operatorul economic supus inspecției;

i) să constate contravențiile și să aplice sancțiunile corespunzătoare, potrivit competențelor prevăzute de lege;

j) să verifice modul de îndeplinire a măsurilor dispuse prin actul administrativ financiar;

k) să sesizeze organele de urmărire penală la constatarea unor fapte care ar putea întruni elemente constitutive ale unei infracțiuni, în condițiile prevăzute de legea penală;

l) să efectueze acțiuni de documentare, analiză și urmărire a implementării unor reglementări, la operatorii economici.

(2) Organele de inspecție economico-financiară au obligația să prezinte la începerea controlului legitimația de control, ordinul de serviciu semnat de conducătorul organului de control, să consemneze începerea controlului în registrul unic de control și să înștiințeze operatorul economic asupra drepturilor și obligațiilor ce îi revin în perioada desfășurării inspecției.

(3) Organele de inspecție economico-financiară sunt îndreptățite să constate, în limitele atribuțiilor și competențelor ce le revin, relevanța stărilor de fapt financiare și să adopte soluția admisă de lege.

(4) Funcționarii publici din cadrul structurii de inspecție economico-financiară sunt obligați să păstreze secretul de stat și de serviciu, în legătură cu informațiile sau documentele de care iau cunoștință în realizarea atribuțiilor și să le facă cunoscute numai autorităților îndreptățite.

Art. 9 - Competența teritorială de exercitare a inspecției economico-financiare, soluționarea conflictului de competență și delegarea competenței se stabilesc prin ordin al ministrului finanțelor publice.

Capitolul III - Realizarea inspecției economico-financiare

Art. 10 - (1) Dreptul organului de inspecție economico-financiară de a stabili obligații în sarcina operatorilor economici se prescrie în termen de 5 ani de la încheierea exercițiului financiar, cu excepția cazului în care legea dispune altfel.

(2) Termenul de prescripție a dreptului prevăzut la alin. (1) începe să curgă de la data de 1 ianuarie a anului următor exercițiului financiar încheiat.

(3) Dreptul de a stabili obligații, după caz, la operatorii economici controlați, se prescrie în termen de 10 ani în cazul în care acestea rezultă din săvârșirea unei fapte prevăzute de legea penală.

(4) Termenul prevăzut la alin. (3) curge de la data săvârșirii faptei ce constituie infracțiune sancționată ca atare printr-o hotărâre judecătorească definitivă.

Art. 11 - (1) Termenele prevăzute la art. 10 se întrerup și se suspendă în cazurile și în condițiile stabilite de lege pentru întreruperea și suspendarea termenului de prescripție a dreptului la acțiune potrivit dreptului comun.

(2) Termenul de prescripție a dreptului de a stabili obligațiile prevăzute de lege în sarcina operatorilor economici controlați, se suspendă pe perioada cuprinsă între momentul începerii inspecției economico-financiare și momentul emiterii dispoziției obligatorii.

Art. 12 - (1) Inspecția economico-financiară se desfășoară, de regulă, în spațiile de lucru ale operatorilor economici controlați.

(2) Dacă nu există un spațiu de lucru adecvat pentru derularea inspecției, atunci aceasta se va putea desfășura la sediul organului de inspecție economico-financiară sau în orice alt loc stabilit de comun acord cu operatorul economic.

(3) Inspecția economico-financiară se efectuează în cadrul termenului de prescripție a dreptului de a stabili obligații în sarcina operatorilor economici.

(4) Perioada supusă inspecției începe de la sfârșitul perioadei precedentei verificări de aceeași natură și cu aceleași obiective, în condițiile alin. (3).

(5) În situația în care se constată abateri de la legalitate, care provin din exercițiile financiare anterioare celor verificate și care nu au făcut obiectul unui control anterior, perioada supusă controlului se poate extinde și asupra acestora în condițiile alin. (3).

(6) Verificarea solicitărilor de la autorități publice adresate Ministerului Finanțelor Publice se efectuează, potrivit competențelor legale dacă acestea nu au făcut obiectul unor verificări anterioare.

Art. 13 - (1) Durata efectuării inspecției economico-financiare este stabilită de organele de inspecție, în funcție de obiectivele stabilite, și nu poate fi mai mare de 3 luni.

(2) În cazul operatorilor economici care au sedii secundare, durata inspecției nu poate fi mai mare de 6 luni.

(3) Acțiunea de inspecție poate fi suspendată ori de câte ori sunt motive justificate pentru aceasta. Condițiile și modalitățile de suspendare se vor stabili prin ordin al ministrului finanțelor publice.

(4) La calculul duratei controlului nu sunt incluse perioadele în care acțiunea de control este suspendată.

(5) Prin excepție de la prevederile alin. (1) și (2), ministrul Finanțelor Publice, poate dispune efectuarea de misiuni de inspecție economico-financiară pe o perioadă mai mare de timp, privind derularea programelor de interes național și strategic, la operatorii economici reprezentativi în domeniul vizat.

Art. 14 - Inspecția economico-financiară se efectuează o singură dată pentru fiecare exercițiu financiar, pentru obiectivele prevăzute la art. 5 lit. b). Prin excepție, Ministerul Finanțelor Publice poate decide reverificarea unei anumite perioade dacă, de la data încheierii inspecției economico-financiare și până la data împlinirii termenului de prescripție, apar date suplimentare necunoscute la data efectuării verificărilor sau erori de calcul care influențează rezultatele inspecției.

Art. 15 - Inspecția economico-financiară solicitată de o autoritate publică se programează și se efectuează astfel încât să nu afecteze desfășurarea în bune condiții a inspecțiilor în curs de desfășurare sau a celor programate ca urmare a unor cereri similare.

Art. 16 - (1) În baza constatărilor din rapoartele de inspecție economico-financiară se dispun măsuri prin dispoziția obligatorie.

(2) Dispoziția obligatorie reprezintă act administrativ financiar și se comunică operatorilor economici controlați în termen de 10 zile de la data înregistrării raportului de inspecție economico-financiară la sediul organului de inspecție.

(3) Măsurile dispuse prin dispoziția obligatorie pentru plata obligațiilor datorate, înlăturarea, corectarea, prevenirea neregulilor constatate în activitatea operatorilor economici controlați, recuperarea pagubelor produse și pentru suspendarea aplicării măsurilor care contravin reglementărilor financiar-contabile, sunt obligatorii de la data comunicării acesteia.

Art. 17 - (1) Sumele cuvenite bugetului general consolidat, stabilite prin rapoartele de inspecție economico-financiară și înscrise în dispoziția obligatorie constituie, în sensul prezentei legi, creanțe bugetare. Dispoziția obligatorie constituie titlu de creanță.

(2) Pentru creanțele bugetare se datorează accesorii conform dispozițiilor Ordonanței Guvernului nr. 92/2003 privind Codul de procedură fiscală, republicată, cu modificările și completările ulterioare, de la data încasării acestora de către operatorul economic verificat sau de la termenele scadente ale obligațiilor de plată.

(3) Creanțelor bugetare și accesoriilor aferente, stabilite de organele de inspecție economico-financiară competente, li se aplică reglementările legale în vigoare referitoare la colectarea creanțelor fiscale.

Art. 18 - (1) Împotriva dispoziției obligatorii se poate formula plângere prealabilă în temeiul Legii contenciosului administrativ nr. 554/2004, cu modificările și completările ulterioare.

(2) Soluționarea plângerilor prelabile formulate împotriva dispoziției obligatorii se face de către Ministerul Finanțelor Publice.

(3) Plângerea prealabilă nu suspendă executarea actului administrativ financiar.

Art. 19 - (1) În situația în care, cu ocazia inspecției economico-financiare, se constată fapte care ar putea întruni elemente constitutive ale unei infracțiuni în

condițiile prevăzute de legea penală, acestea sunt consemnate într-un proces-verbal bilateral, care se înaintează organelor de urmărire penală. Procesul verbal reprezintă actul de sesizare al organelor de urmărire penală.

(2) În cazul în care conducerea operatorilor economici controlați refuză să semneze procesul-verbal, organele de inspecție economico-financiară vor consemna despre aceasta în procesul-verbal. În toate cazurile procesul-verbal va fi comunicat operatorilor economici verificați.

Art. 20 - (1) La solicitarea organelor de inspecție economico-financiară, conducerea și personalul operatorilor economici controlați au, potrivit legii, obligația:

- a) să transmită, sub semnătură, actele, documentele și înscrisurile solicitate, la termenele și în structura stabilită;
- b) să permită accesul neîngrădit în sediul acesteia, în spații și orice alte incinte în care se desfășoară activitatea;
- c) să asigure spații de lucru adecvate și acces logistic corespunzător;
- d) să dea informații și explicații verbale și/sau în scris, după caz, în legătură cu obiectul controlului;
- e) să se prezinte la sediul organului de inspecție economico-financiară;
- f) să asigure sprijinul și condițiile necesare bunei desfășurări a inspecției economico-financiare și pentru clarificarea constatărilor;
- g) să ducă la îndeplinire măsurile dispuse, în termenele stabilite, prin actul administrativ financiar.

(2) La solicitarea organelor de inspecție economico-financiară, conducătorii operatorilor economici controlați au obligația să prezinte fundamentări, analize, situații, raportări și orice alte informații cu privire la indicatorii economico-financiar din bugetele de venituri și cheltuieli.

(3) Directorul economic/contabilul șef/persoanele cu atribuții în exercitarea controlului managerial al operatorului economic sunt obligați să informeze, în scris, Ministerul Finanțelor Publice, în legătură cu efectuarea pe propria răspundere a conducătorului operatorului economic, a unor operațiuni care nu îndeplinesc condițiile de legalitate, precum și cele constatate prin rapoarte anuale de control intern managerial.

(4) Conducătorii operatorilor economici au obligația să furnizeze informațiile solicitate de organele de inspecție economico-financiară pentru efectuarea acțiunilor de documentare, analiză și urmărire a implementării unor reglementări.

Capitolul IV - Sancțiuni

Art. 21 - (1) Constituie contravenții nerespectarea de către operatorii economici controlați a prevederilor art. 4 și art. 20, dacă nu sunt săvârșite în astfel de condiții încât să fie considerate, potrivit legii penale, infracțiuni.

(2) Contravențiile prevăzute la alin. (1) se sancționează cu amendă, astfel:

- a) de la 30.000 lei la 40.000 lei, nerespectarea prevederilor de la art. 20 alin. (1) lit. a), b) și g);

b) de la 20.000 lei la 30.000 lei, nerespectarea prevederilor de la art. 4, art. 20 alin. (1) lit. d), f) și alin. (3);

c) de la 10.000 lei la 20.000 lei, nerespectarea prevederilor de la art. 20 alin. (2);

d) de la 5.000 lei la 10.000 lei, nerespectarea prevederilor de la art. 20 alin. (1) lit. c) și e), alin. (2) și alin. (4).

(3) Amenzile contravenționale prevăzute la alin. (2) se aplică operatorilor economici controlați sau persoanelor fizice responsabile, după caz.

(4) Constatarea contravențiilor și aplicarea sancțiunilor se fac de către organele de inspecție economico-financiară.

(5) Sumele încasate din amenzi aplicate în condițiile prezentei legi se fac venituri la bugetul de stat.

(6) Nivelul amenzilor contravenționale prevăzute în prezenta lege se actualizează, prin hotărâre a Guvernului, la propunerea Ministerului Finanțelor Publice.

(7) Dispozițiile prezentului articol se completează cu dispozițiile legale referitoare la regimul juridic al contravențiilor.

Art. 22 - Modul de organizare și exercitare a controlului financiar de gestiune la nivelul operatorilor economici se stabilește prin hotărâre a Guvernului.

Art. 23 - Unde prezenta lege nu dispune se aplică prevederile Codului civil și Codului de procedură civilă, precum și orice alte dispoziții legale.

Art. 24 - La articolul 29 din Ordonanța Guvernului nr. 119/1999 privind controlul intern și controlul financiar preventiv, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 799 din 12 noiembrie 2003, cu modificările și completările ulterioare, după litera b) a alineatului (1) se introduce o nouă literă, lit. c), cu următorul cuprins:

“c) persoanele cu atribuții de inspecție economico-financiară din cadrul Ministerului Finanțelor Publice, pentru contravențiile prevăzute la art. 27, cu excepția celor de la lit. d) și e).”

Art. 25 - În termen de 60 de zile de la intrarea în vigoare a prezentei Ordonanțe de urgență, Ministerul Finanțelor Publice va elabora și supune aprobării Guvernului normele metodologice de aplicare a prezentei ordonanțe de urgență.

PRIM-MINISTRU

EMIL BOC